

ki kleriki končne ločitve trga od deželnih občin. Tako ni dosegel „vsemogočini“ nadprvak svojega namena. Volilci sami pa bodo kmalu izpredvideli, da je prvaško gospodarstvo škodljivo za ljudi. In prihodnje volitve bodo položaj spremenile!

C. k. kmetijska družba je obdržala 12. in 13. t. svoj glavni shod. Navzočih je bilo 50 oseb, ki so zastopali 26 koroških okrajev. Število družbenih članov je naraslo v preteklem letu za 433; zdaj obsega družba 8.169 kmetov. Dohodkov je imela družba lani 357.293 K, izdatkov pa 351.077 K. V glavni odbor se je izvolilo g. Nagele iz Velikove. Kmetje na Koroškem, držite se svoje družbe!

Odšel je ne ve se kam posestnik Halegor iz celovske okolice. 25. p. m. je šel z večjo svoto denarja v Št. Jakob, ali doslej se ni vrnil. Sluti se, da se je zgodila nesreča ali zločin.

Obesil se je posestnik Steinmetz v sv. Lenartu. Zmešalo se mu je. Ali duhovnik je še na grobu pokazal svojo „krščansko ljubezen“ s tem da je mrliča žalil.

## Po svetu.

Na smrt so obsodili porotniki v Hirschbergu morilko Feige, ki je več oseb zastrupila.

Rudarska smrt. Zopet nam poročajo listi dvoje velikih rudarskih nesreč. V jami Saarlouis se je odrgala vrh in je padlo 22 rudarjev s „šalo“ v saht. Vsi so mrtvi. — Druga še večja nesreča se je zgodila v jami Klein-Rosseln pri St. Johanu na Pruskem. Vneli so se plini in umorili 74 rudarjev ter ranili celo vrsto drugih.

Velikanska razstrelba. V pristanu v Toulonu je uničila velikanska razstrelba francosko bojno ladjo „Jena“. Velik del čez 400 mož broječih mornarjev, med njimi poveljnik ladje, so našli mrti. Razstrelbo se je čutilo po celem mestu. Bombe ki jih je imela ladja v skladišču, so zletele po mestu in se ranile ter ubile več oseb.

## Šolstvo in klerikalizem.

Prof. dr. Ludvig Wahrmond.\*

(Nadaljevanje.)

—Omenili smo staro resnico, da nista vera in klerikalizem vse eno. Naj spregovorimo o tej zadevi par besed.

Vera ni ničesar zunanjega, kar bi se dalo prijeti, temveč je plod našega duševnega življenja, je stvar čustva. Vera nam govori o drugem svetu, katerega se živi človek ni videl. Pamet ne more zadoščevati za vero, zato je trditve opravljena, da je verstvo stvar čustva... Kar imenujemo versko prepričanje, to je lastnina vsakega posameznika; povspešuje se vero sicer lahko z dobro vzgojo, ali prisiliti se ne more nikogar k veri. K veri se ne da siliti, kakor se ne da siliti k ljubezni. Bistvo vere označi torej v prvi vrsti čustvena notranjost, drugič nadnaravnost in tretjič duševna prostost.

Seveda so imeli in imajo razni narodi v raznih dobah različne vere. Popečati se pa hočemo s krščanstvom, ki je danes vladujoča vera človeške družbe v Evropi. To pa zato, ker jadra danes klerikalizem pod zastavo katolištva in ker hočemo pokazati nasprotje med katoliško vero in klerikalizmom. Jezus Kristus, ustanovitelj krščanstva, je nastopal kot verski prenosovatelj. Njegove pridige so se obračale v prvi vrsti proti stari judovski verski postavi. Pri judih je bil veren, kdor je držal zunanje predpise judovske vere (ceremonije). Vse drugo je bila postranska stvar. Temu nasprotno pa naglašja Kristus veliko vrednost verske notranjosti in prostosti. Zavrgel je sužensko podrejenost pod drko postav, katero je hotel napolniti z novim, živim duhom. Kristus je dejal: „Spremenite se, spremenite čustvo, kajti božjo kraljestvo je blizu“. Bog pa ni bil po Kristusu strog judovski Jehovah, temveč usmiljen, ljubeč oče. In božje kraljestvo ne pride po Kristusovih besedah z zunanjimi krasotami, ne more se reči, „da je tukaj ali tam“, temveč ono živi v notranjem človeka (Luk. 17, 20—21).

Prva postava tega kraljevstva pa je ljubezen. In znanje delovanje te ljubezni napram bližnjemu, to je pravi verski kult,

katerega zahteva Kristus. Ljubezen do Boga naj pa se kaže v srcu. Kdor hoče Boga moliti, ne potrebuje tempeljnov; zapre se v svojo sobico in moli Boga „v duhu in resnici“. Vse verske šege, ceremonije, darila niso le brez vrednosti, temveč pod gotovimi pogoji tudi hinavščina. In proti nikomur ne nastopa Kristus s tako strogostjo, kakor proti duhovnikom in farizejem, ki pospešujejo to hinavščino. Neumneže, hinavce, kače, slepe potokazce in pobeljene grobove jih imenuje. Kristus pravi: „Gorje vam, ki okrasite grobove prerokov, žive preroke pa bivate in križate; ki se bojite mušic, požirate pa kamele; ki zapravite hiše vdov za dolge molitve, ki jih molite; ki potujete po vodi in suhem, da pridobite verskega pristaša; in kadar ga dobite, napravite iz njega otroka pekla, še enkrat tako hudobnega kakor ste vi“ (Mat. 23, 14 itd.). Res, nikdo ni branil prostost in notranjost vere tako živo, kakor Jezus iz Nacareta. In zato je tudi umrl.

Jezusovo krščanstvo je bilo z njim pokopano. Po svojem naziranjju je nadaljeval krščanstvo sv. Paulus. Postavil je na prvo mesto vero na Kristusa kot odrešenika. Kristus je sedel z grešniki na eni mizi. Paulus pa je že vprašal: „Kaj ima verni človek z brezvercem opraviti?“ (2 Kor. 6, 15). Verske postave so prinesle versko silo. In vedno več je bilo tega, kar se je moralo verovati. V prvi dobi seveda je branila mala skupina kristijanov z vso močjo prostost vere. Tri stoletja se je borila in je krvavela za svoje versko prepričanje. Ko pa si je pridobila končno priznanje države, ko so se spoprijaznili rimski cesarji s krščanstvom in je postalo krščanstvo veliko ter močno, so ponehali ti časi. In tisti, ki so se najbolj borili za versko prostost, naglašali so potrebo verske sile napram brezvernikom. Tako je pisana zgodba razširjenja krščanstva s krvavim peresom.

Ko je priznala rimska država krščanstvo, razvilo se je to kmalu v veliko organizacijo (združenje). Nova svetovna država se je razvila — katoliška cerkev. In ko je razpadla stara država v razvaline, nastopila je cerkev njeno dedščino in peljala svetovno vlada na lastni račun naprej. Seveda je to storila pod drugim geslom. Rimski imperatorji (vladarji) so vladali v imenu države, rimski papež pa v imenu Kristusa, katerega vidna država na svetu je katoliška cerkev. Nekdaj je bila vera državna zadeva, zdaj pa je postala politika verska zadeva. Rimski cesarji so zahtevali božansko spoštovanje kot ljudje, rimski papež pa kot božji namestnik. Sv. Paulus je zahteval vero na Kristusa, zdaj pa se je zahtevalo tudi slepo pokorščino napram rimskemu škofu (bula „Unam sanctum“). In kdor se ni prostovoljno pokoril, tega se je h pokorščini prisililo.

Ali ni bilo zapisano v evangeliju: „Nisem prišel, da prinesem mir, temveč meč! Ali ni sv. Peter potegnil na oljnati gori meč? Kako bi torej zamogel obraniti meč Kristusovim namestniku? Duševni kakor posvetni meč! Kajti „ako sodi stolica sv. Petra o nebeškem in duševnem, mora tembolj soditi o posvetnem (Gregor VII.). Seveda, posvetni meč, „meč krvi“, ni peljala cerkev sama. Papež ga je izročil vladarjem, kajti kralji in cesarji so mu bili podrejeni.

Prvi zakon v tej papeški svetovni državi pa je slepa pokorščina in versko nasilje, največji zločin je krivoverstvo. Iz tega se da razumeti n. p. krvavo zasledovanje krivoverških Katarcev in Albingenzov v 12. in 13. stoletju. Papeški legat (zastopnik) je pisal po uničenju Bezierja (l. 1209) svojemu papežu Inocenciju III.: „Nobenemu stanu, nobenemu spolu, nobeni starosti nismo zaprinesli; ojstrina našega meča je ubila čez 20.000 oseb; celo mesto je požgano in izropano; čudodelno je divjala božja kazen... „Autos da fe“ (črni vere)“ so imenovali na Španskem brezštevilno sežiganje krivovercev po sv. inkviziciji. In ne samo v življenju, temveč tudi po smrti se je zasledovalo krivoverce. Leta 1560 se je izgreblo v Sevilli mrliča nekega kanonika, o katerem se je reklo, da je bil krivoverec, sežgalo se je njegovo sliko, vzelo njegovo premoženje (Hinschius VI, I, 371.). In to se je večkrat zgodilo Leta 1686 je izšel na Francoskem kraljev razglas, po kateremu se je izročevalo mrlice krivovercev — šinterju (Friedberg). In par desetletji preje se

je zoper stavljal papež končanju grozne 30 letne vojske.

Vse to pa so imenovali „pravo krščanstvo“.

(Naprej prihodajite).

## Gospodarske.

Mesečna navodila za čebelarja. Čebelar pazi sedaj posebno dobro na čebele! Priznati moramo, da je letošnja zima za čebelarstvo dobre matice napredujejo pridno. Glavna reč je, da imajo ljudstva sedaj zadosti hrane; iz te manjka priskrbi živalicam dobrega pisanca. Ne daj čebelice trpeti žeje; pri toplem vremenu napravi jim pred uljnakom napajalnik, kar je prav lahko. Vzemij krožnik, napolni ga z vodo, vrzi noter kamenčke, da živalice ne utonijo, in nahajalnik izpolnjuje svojo nalogo izvrstno. Pri neugodnem vremenu napajaj čebele v panju. Kako je pridati hrana? Najboljši je strd v satorju; ako nam ta manjka, vzemimo istoče med, malo preredit, pa ne pozabimo, da ga se ne damo premalo na enkrat; 1 kg. ni preveč. Z zelo vodenim medom sedaj čebel se ne smemo pitati, ker to bi nam prineslo največje škodo. Pazimo na sledeče: pokladajmo zvečer, ne razlivajmo medu po uljniku ali panjih, pazimo na ropanje, žrela držimo priprta prav na ozko! Najvažnejše delo je pregledavanje vseh ljudstev, ako imamo v uljniku 10—12° B toplote. Pregledovanje pri panji s premanjkljivim delom je jako lahko. Panj se odpre od zgoraj ali od zadaj, pregleda se sat za satom in se postavi v ravno tisti vrsti nazaj. Pri tem poslu se oredi tudi panj mrtve živali in drugega. Pazimo na matico, zalego in množino ljudstva in hrane! Panje z slabo zalego združi z sosednim panjem ali izmeni matico, če jo imaš v zalogi. Panje z nepremakljivim delom pregledaš, ako ga zanesesh iz uljnaka na pripravljeno stol, odvrzameš mu dno, obrneš panj da pade vse, kar se sliši v panj ven, poglej zalego, prepričaj se o hrani in ljudstvu in postavi panj zopet na svoj prostor v uljnak. Plesnovo satorje je pristraniti. Čebele potrebujejo sedaj v panju veliko toplote, torej jih je treba odeti prav dobro. Pozor torej na komljenje da izhaja hrana do maja, pozor na ropanje in odej. (Spisal A. Martinjak, nadučitelj in potovalni učitelj za čebelarstvo v Medgorju na Koroškem.)

Gnojenje krompirja. Najbolj gotovo in največ rodi krompir v rahlih, globokih, ilovnatih in na peščenih, sordanasto — ilovnatih tleh. Tudi v peščenih tleh vspeva jako dobro, ako se močno gnoji. Težka in mokrotna zemlja ovira razvoj gomoljev in krompir iz take zemlje ima tudi manj škroba, zato je bolj voden in za hrano manj vreden.

Krompir se prideluje lahko za vsako rastlino, ako se poskrbi za to, da damo zemlji z gnojenjem dovoljno množino takih redilnih snovi, ki jih rastline lahko sprejmejo. Dobro vspeva krompir tudi na prekopanih ledinah in prekopanih gozdnih tleh.

Množina pridelka odvisi torej v prvi vrsti od množine gnojja, ki smo ga ponudili krompirju. Radi tega se gnoji pri nas ti pojski rastlini, ki je gotovo najbolj važna, vselej jako obilno. Do sedaj sta se uporabljala v ta namen najbolj hlevski gnoj in stranišnica in le v majhni meri tudi umetna gnojila. Rani krompir pa mora dobiti v zemlji večjo množino redilnih snovi, da jih lahko hitro posrka, zato bi bilo dobro, če bi uporabljali pri nas poleg gnojenja s hlevskim gnojem in s stranišnico v večji meri, nego do sedaj, tudi umetna gnojila.

Goriško kmetijsko društvo priredilo je spomlad proužlega leta mnogo poskušanj z umetnimi gnojili na krompirju. Hotelo je kmetovalcem pokazati, za koliko se pridelek z uporabo umetnih gnojil nasproti navadnemu gnojenju poveča. Hotelo je tudi dokazati, da večji pridelek krompirja, ki se doseže s takim gnojenjem, ne krije samo stroškov gnojenja, ampak da ž njim dosežemo tudi jako velik čist dobiček. V naslednjem hočemo o uspehu nekaterih teh poskušanj poročati. Za vsako poskusno parcelo vzelo se je 400 m<sup>2</sup>. Na drugo parcelo potrosilo se je sledeče množine umetnih gnojil:

\* Vseučilišni profesor dr. Wahrmond je imel svoj čas v domostu veleznimiv gor, katerega objavimo deloma v teh danih. Op. ur.

Parcela 1. Parcela 2.  
gnojeno s hlevskim hlevski gnoj in umetna  
gnojem in s stranišnico gnojila  
Pridelek krompirja na ha:

273 q 360 q  
Veči pridelek na 2. parceli znaša 87 q  
Vrednost večjega pridelka . . . 435 K  
Stroški za umetna gnojila . . . 118 K

Ostaja čistega dobička, če  
odbijemo stroške za gnojila . . . 317 K in  
prihranimo gnojenja s stranišnico  
8 kg štiridestotne kalijeve soli, 16 kg superfosfata in 8 kg čilskega solitra.

Te množine odgovarjajo sledečim množinam  
gnojil na površju enega hektarja:  
200 kg štiridestotne kalijeve soli, 400 kg superfosfata in 200 kg čilskega solitra.

V naslednjem se je preračunil pridelek, in  
veči pridelek poskušaj na en hektar (10.000 m²).

Parcela 1. Parcela 2.  
gnojeno s hlevskim hlevski gnoj in umetna  
gnojem gnojila  
Pridelek krompirja na ha:

205 q 240 q  
Veči pridelek na 2. parceli . . . 35 q  
Vrednost večjega pridelka . . . 175 K  
Stroški za umetna gnojila . . . 118 K

Ostaja čistega dobička, če  
odbijemo stroške za gnojila . . . 57 K in  
prihranitev gnojenja s stranišnico

| Ime poskuševalca       | Pridelek krompirja v q na ha |                                            | Veči pridelek na 2. parceli |                                            | Vrednost večjega pridelka |                                            | Stroški za umetna gnojila |                                            | Čisti dobiček |
|------------------------|------------------------------|--------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------|---------------------------|--------------------------------------------|---------------------------|--------------------------------------------|---------------|
|                        | gnojeno s hlevskim gnojem    | gnojeno s hlevskim gnojem in s stranišnico | gnojeno s hlevskim gnojem   | gnojeno s hlevskim gnojem in s stranišnico | gnojeno s hlevskim gnojem | gnojeno s hlevskim gnojem in s stranišnico | gnojeno s hlevskim gnojem | gnojeno s hlevskim gnojem in s stranišnico |               |
| Josip Jelič — Grgar a) | 100                          | 145                                        | 45                          | 225                                        | 118                       | 107                                        |                           |                                            |               |
| b)                     | 70                           | 133                                        | 63                          | 325                                        | 118                       | 207                                        |                           |                                            |               |
| Fran Cotič — Skrbina   | 140                          | 184                                        | 44                          | 220                                        | 118                       | 101                                        |                           |                                            |               |
| Vek. Orel — Ponikve    | 81                           | 152                                        | 71                          | 355                                        | 118                       | 237                                        |                           |                                            |               |
| Ivan Ječič — Sv. Križ  | 70                           | 132                                        | 62                          | 310                                        | 118                       | 192                                        |                           |                                            |               |

Gnojeno s hlevskim hlevski gnoj in umetna  
gnojem gnojila

Pridelek krompirja na ha:

248 q 284 q  
Veči pridelek na 2. parceli . . . 36 q  
Vrednost večjega pridelka . . . 180 K  
Stroški za umetna gnojila . . . 118 K

Ostaja čistega dobička, če  
odbijemo stroške za gnojila . . . 62 K na ha.

Povprečno se je dobilo pri poskubah, ki so  
razvidni v tabeli in pod dobami št. 9. in 11.  
ona onih parcelah, ki so se gnojila z umetnimi  
gnojili (200 kg 40% kalijeve soli, 400 kg superfosfata in 200 kg čilskega solitra) za 76 q  
krompirja v vrednosti 380 K več na ha, nego  
na onih parcelah, ki niso dobila tega gnojila.  
Če odračunimo stroške za umetna gnojila (200  
kg 40% kalijeve soli 32 K, 400 kg superfosfata  
24 K, 200 kg čilskega solitra 62 K) v znesku  
118 K, ne povrne vrednost večjega pridelka

Parcela 1. Parcela 2.  
negnojeno Umetna gnojila  
Pridelek krompirja na ha:

135 q 280 q  
Veči pridelek na 2. parceli . . . 145 q  
Vrednost večjega pridelka . . . 725 K  
Stroški za umetna gnojila . . . 118 K

Ostaja čistega dobička, če odbi-  
jemo stroške za gnojila . . . 617 K na ha  
samo stroškov za umetna gnojila, ampak da  
celo 262 K čistega dobička. Pri gornjem računu  
vzela se je cena 100 kg krompirja 5 K. Če  
pa računimo ceno za 100 kg krompirja samo  
3 K, dobimo vseeno z večim pridelkom krom-  
pirja, čist dobiček 110 K. Poskusi so torej po-  
kazali, da zamoremo s pomočjo umetnega gno-  
jila pridelek krompirja jako zvečati.

Prva dva zgoraj navedena poskusa poka-  
zala sta obenem da zamorammo stranišnico z  
umetnimi gnojili ne samo nadomestiti marveč

Parcela 1. Parcela 2.  
negnojeno umetna gnojila  
Pridelek krompirja na ha:

150 q 290 q  
Veči pridelek na 2. parceli . . . 140 q  
Vrednost večjega pridelka . . . 700 K  
Stroški za umetna gnojila . . . 118 K

Ostaja čistega dobička, če odbi-  
jemo stroške za gnojila . . . 582 K na ha  
z njimi dosežemo celo večje pridelke. To je  
važno posebno za goriške okoličane, kjer kupu-

jejo kmetje stranišnico za drage novce in jo  
smejo samo po noči prevažati. Če računimo  
stranišnico in delo, ki ga imamo s prevažanjem  
in polivanjem, pridemo z uporabo umetnih gnoj-  
il ceneje a vrhu tega dobimo večji pridelek.

Poskušnje pokazale so obenem povsod, da  
ni trpel krompir, kateremu se je dalo umetna  
gnojila, toliko od suše. Za nas jako važno pa  
je bilo opazovanje, da je taki krompir tudi prej  
cvel in prej napravil gomolje.

Omeniti moramo še, da so se napravile.  
poskušnje tudi drugod po deželi. Nekateri po-  
kuševalci nam niso pa še poročali o uspehu,  
drugi so navedli uspeh samo površno (po-  
lovico, četrtino, še enkrat toliko več itd.).  
Zato priporočamo našim kmetovalcem, naj  
v takem letu sami poskusijo, koliko ka-  
žejo umetna gnojila pri krompirju. Kjer gno-  
jimo krompirju obenem s hlevskim gnojem, za-  
dostovalno gnojem, zadostovalo bo za hektar  
100 do 150 kg štiridesetodstotne kalijeve soli,  
150 do 250 kg superfosfata in 80 do 100 kg  
čilskega solitra. Če pa nimamo hlevskega gnoja  
in stranišnice, moramo zvečati množino umet-  
nega gnojila. Primerno gnojenje bi bilo za  
hektar:

200 do 250 kg štiridesetodstotne kalijeve soli,  
400 do 450 kg superfosfata in  
150 do 200 kg čilskega solitra.

Štiridesetodstotna kalijeva sol zmeša se s  
superfosfatom ter potrosi okoli 14 dni predno  
se krompir sadi po polju ter nato podbrani ali  
poderje. Čilski soliter pa je trositi polovico par-  
dni pred sajenjem, polovico pri prvem okopa-  
vanju krompirja med vrste. Da se soliter bolj  
ednakomerno razdeli, zmešati ga je s suho  
zemljo Vsak kmet, ki rabi ta gnojila, pusti pa  
naj del polja nepognojeno, da bo zamogel  
potem preračunati iz pridelkov, kako delujejo  
na krompir umetna gnojila.

Kako globoko stavimo gnoj h trtām? Gnojenje  
vinogradov ni tako malenkostno delo, kakor bi  
kdo mislil. Že marsikateri nepreviden vino-  
gradnik pokvaril si je svoje trte ravno z gnojen-  
jem. Posebno važno vprašanje, kedar hočemo  
trti gnojiti je, kako globoko naj zakopamo gnoj.  
Še pred nekoliko leti stavili so vinogradniki gnoj  
na kolena globoko pod zemljo in sicer se je  
porabilo takrat strašanske množine gnoj. Kaj  
je bilo temu posledica? S preglednim kopanjem  
prerezalo se je jako mnogo debelih in drobnih  
trtnih korenin in trta je obnemogla. Mesto, da  
bi trta po gnojenju obilo rodila, je bilo to ravno  
nasprotno. Pognala je le malo. Še le drugo ali  
tretje leto se je zapet opomogla. Razun tega  
ni mogel gnoj v globočini prhniti, ker ni dobil  
dovolj zraka in zato je ostal štiri in še več let  
v zemlji skoraj nespremenjen. Čestokrat je prišel  
celo gniti, kar seveda ni vplivalo dobro na razvoj  
trte. Deževnica odnesla je navadno redilne snovi  
iz tega blokoda, da jih niso mogle trtne korenine  
več doseči. Tako gnojenje ne more biti toraj  
pravo. Nasprotno tudi ni dobro, če denemo  
gnoj preveč na vrh, ker se potem plevel med  
trtami preveč močno razvija. Tudi odnese lahko  
voda mnogo gnoj iz vinograda. Kaj je toraj  
pravo? Gnoj je podkopati tako globoko v zemljo,  
da se s kopanjem ne pokvari trtnih korenin a  
vendar pride čim bliže h koreninam. Pri tem  
je paziti na to, da bo zamogel zrak do gnoj.  
Navadno znaša ta globokost 10 do 25 cm.  
povprečno toraj 18 cm. Ker razvijajo nekatere  
trtne vrste (n. pr. riparija) svoje korenine bolj  
pri vrhu, druge (n. pr. rupestis mont.) bolj glo-  
boko, treba se je pri gnojenju ozirati tudi na to  
katera trtna podlaga je v vinogradu. Čim bolj  
visoko se nahajajo korenine, tem bolj plitvo sa  
mora postaviti gnoj. Če je zemlja rahla in ime  
množno zraka v sebi (sovdan, peščena zemlja)  
sme se gnojiti bolj globoko, nego v težki, mokroni  
zemlji, ki ne pušča rada zraka v se. Zato bodemo  
gnojili navadno v ravninah, kjer imamo pri nas  
bolj ilovnata tla, večinoma bolj ilovnata tla.  
večinoma bolj plitvo, nego v visokih legah. "To  
je vse prav, toda če bodemo gnojili preplitvo,  
spravimo trtne korenine previsoko in trtam bo  
škodila suša", ngovarjali so vinogradniki, ko  
smo govorili o gnojenju. To je popolnoma res  
ako prepustimo trto samo sebi. Pognala bo svoje  
korenine h vrhu in tu bodo pozimi pozeble ali  
pa se v hudi suši posušile. Temu pa se da  
odpomoci in sicer s tem, da v letu po gnojenju

vinograd bolj globoko, nego navadno plevel  
presečemo s tem korenine že tedaj, ko trta stopil v  
pričelo razvijati, kakor delamo navadno z  
(rosnimi) koreninami, ki rastejo ob deblu  
pa spravi deževnica v kratkem redilne snovi  
gnoj v spodnjo zemljo h koreninam Prst  
ki se nahaja v gnoju ne koristi mnogo na  
ker se ne more raztopiti. Kvečemu ji  
neko kislino, katera povspesuje, da se  
snovi v zemlji lažje razkrajajo. Prstem  
služi izborna na vrhu zemlje, ker to  
zrahlja. Ravno radi tega se s hlevskim  
gnojena zemlja ne posuši tako hitro,  
negnojena in zato zamore tudi več vode  
Ker napravlja prstenina zemljo na vrhu  
črno, zato se taka zemlja bolj hitro ogreje  
vpliva jako dobro na razvoj grozja. Črna  
ki se nahaja v globočini, nam ne koristi  
Če hočemo imeti toraj uspeh od gnojen-  
stavimo gnoj pregloboko. V mladih vino-  
kjer niso trtne korenine pri vrhu še tako na-  
smemo gnojiti nekoliko bolj globoko, na  
starih vinogradih. O obito pa pazimo v  
vinogradih, kjer se je pokazala trtna uš. V  
vinogradu bo čestokrat najboljšje, da hle-  
gnojia niti ne rabimo, marveč uporabljamo  
ednino le umetna gnojila, katera potrosimo  
in potem prav plitvo podplejemo.

Poslano. Podpisani pozivljam župnika Antona  
šel, da mi odgovori jasno in točno na sledeča  
sanja:

1. Obdolžili ste me proti moji ženi in vplivajo, se  
ljudi, da sem jaz edini človek v župniji, ki sem v  
v hiši božji, spovedne listke jemal. Kje in kakšni  
kazi za to trditev?

2. Ali ni res, da ste Vi, g. župnik, v celotni  
hiši božji, raz prižnice lagali in obrekovali?

3. Ali ni res, da ste Vi, g. župnik, na pri-  
rovo kleti?

Za vaše trditve napram moji osebi, katere  
rete dokazati, Vas imenujem lažnika. Vi pa, župnik,  
povejte: Ali moremo biti na takega dušnega pastir-  
nosni? Cirkovec na Dravskem Polju.

Jožef Komar  
posestnik v Bregu

Listnica uredništva in upravnice  
ništva.

Sp. sv. Kungota: Nismo sprejeli, torej  
site se enkrat! — Zagorska vas pri sv. L.  
Preosebno! Škoda papirja za take neumne ba-  
Zalec: Potrjujemo, da g. Ivan Kočuvan, zaseb-  
nik, ni pisal note v „Stajercu“ v št. 5, kritikujo-  
občinski zastop žalski. Sploh ni z nami v noben-  
— Za prihodnje številke smo morali odložiti do  
Velike Nedelje, Planine, Zg. Radgoni, Tr-  
Šmarje pri Jelšah, itd. Potrpljenje!

Loterijske številke.

Gradec, dne 9. marca: 42, 58, 28, 4  
Trst, dne 16. marca: 23, 14, 35, 6

Kaj toče majhen sem možič!  
Pa sem lepo debelih lič  
In ta sem le zato dobi  
Ker sem Kathreinjevo kavo pil.

Pristna  
samo v izvirnih  
zavojih z imenom  
Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil  
močno razbujajoče  
znate kave nemešane!

Kathreinerjeva  
Kneippova  
sladna kava

sama se je obnesla za  
najokusnejšo primes,  
ki lahko  
prebavna,  
redilna in  
krvotvorna  
speši zdravje.

Otroke  
bi bilo samo  
še navajati  
Kathreinerjeve  
kave.